

ROSA *pro duši*

BRUNO FERRERO

BRUNO FERRERO

ROSA *pro duši*

Italský originál:

La vita secondo l'aurora, nakladatelství ELLEDICI

© 2014 Editrice ELLEDICI – 10096 Leumann (Torino)

České vydání:

Translation © Veronika Matiašková, 2014

© Portál, s. r. o., Praha 2014

ISBN 978-80-262-0757-3

OBSAH

Co je to život?	7
Žebrák	9
Růžový kapesník	10
Zamilovaný mravenec	12
Rybníček a hvězda	14
Prostá slova	16
Pravidlo	18
„Zasměj se, táto, jsi doma!“	20
Neposlušná větev	22
„Úplně sám!“	24
Létající lidé	26
Akrobat	28
Nejmenší ze školy	30
Prázdná miska	32
Světec	34
Léto u dědečka	36
Mrkev, vejce a káva	38
Co je nejvzácnější	40
Svatý Bruno a žáby	42
Zbytečný kámen	44
Rozhovor	47
Největší na světě	48
Mravenec v kbelíku	51
Provazochodec	52
Příběh „Bezejmenného“	54
„Umřel mi dědeček“	56

Řeka v poušti	58
Boží portrét	59
Poslední.	60
Oltářní ubrus	62
Boží rukáv	64
Anděl	66
Tobiášova modlitba	68
Volba	70
Malá housenka	72
Kdo je to babička?	75
Přítel	76
Koncert	78

CO JE TO ŽIVOT?

Jednoho teplého letního dne kolem poledne zahalilo les hluboké ticho. Ptáci schovali hlavu pod křídlo. Všechno odpočívalo.

Jen pěnkava zvedla hlavu a zeptala se: „Co je to život?“

Všichni byli tou těžkou otázkou překvapeni.

Jedna růže, která právě vykvetla a rovnala si jeden po druhém okvětní plátek, řekla: „Život znamená kvést.“

Motýl, který se od rána nezastavil a šťastně poletoval z květu na květ, řekl: „Život je radost a slunce.“

Mravenec, který vlekl slámku desetkrát delší, než byl on sám, řekl: „Život je práce a únava.“

Včela, pilně snášející nektar z květů, zabzučela: „Život je směs práce a potěšení.“

Debata začínala být vážnější, takže i myš vystrčila hlavu z díry a řekla: „Život je boj v temnotě.“

Straka, která žije jen proto, aby vyváděla ostatním špatné kousky, řekla: „Co je to za debatu! Měli bychom se zeptat na názor někoho inteligentního!“

Rozpoutala se živá diskuze. Nakonec se zeptali jemného deštíku, který odvětil: „Život jsou samé slzy. Nic než slzy.“

Nedaleko šumělo moře. Mohutné vlny se zvedaly a ze všech sil se vrhaly proti skalám a útesům, pak zase couvaly, skoro jako by nabíraly sílu, a zase se vracely do útoku na žulová skaliska. Vlny také vyjádřily své mínění: „Život je vždy marný zápas o svobodu!“

Na hlubokém modrém nebi načrtával orel královský své kruhy a hrdě zvolal: „Život je dobývání výšin!“

Ohebná vrba namítla: „Život znamená umět se ohnout v bouři.“

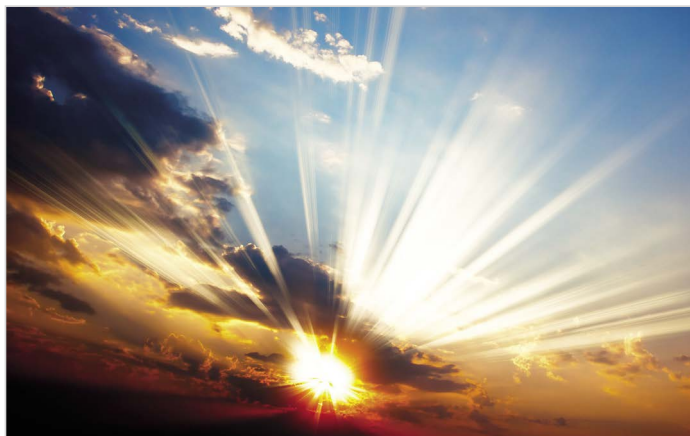
Pak se snesla noc.

Svůj názor vyjádřila i sova: „Život znamená využít příležitost, když všichni ostatní spí.“

Chvíli bylo hluboké ticho.

Mladík, který se vracel v noci domů, vyhrkl: „Život je ustavičné hledání štěstí a řetěz zklamání.“

Konečně začalo svítat. Svítání se rozvinulo ve vši své slávě a řeklo: „Tak jako já, svítání, jsem začátkem nadcházejícího dne, tak je život začátkem věčnosti.“

„Vím, že nemohu tomu, kdo mne po všechny dny miluje, darovat nic než tento malý dnešní den. Jak bych mu však mohl říci ano za všechny své dny, kdybych mu nedaroval i tento dnešní malý den...? Bůh má tisíc let na to, aby stvořil jediný den; já mám jediný den na to, abych udělal něco věčného: Dnešek!“ (Bratr Christian de Chergé, mučedník)

ŽEBRÁK

Když zemřel chalífa, trůn byl na chvílku volný. Bezostyšně si na něj sedl chudý žebrák.

Velký vezír nařídil strážím, aby svatokrádežného pobudu zatkli, ale ten jim odpověděl: „Já jsem víc než chalífa.“

„Jak si může dovolit něco takového tvrdit!“ zvolal překvapeně velký vezír. „Nad chalífem stojí pouze Prorok.“

„Já jsem totiž víc než Prorok,“ pokračoval žebrák klidně.

„Cože? Co si to dovoluješ, bídáku! Nad Prorokem stojí už jen Bůh!“

„Já jsem výš než Bůh.“

„Nevěřící pse!“ zařval velký vezír, div že ho neranila mrtvice. „Stráže! Rozpárejte toho mizeru. Nad Bohem už není nic!“

„No právě. Vždyť nejsem nic.“

Vypráví se o jednom obchodníkovi, který měl krám na rušné ulici. Do jeho obchodu chodilo mnoho lidí a kupovalo jeho zboží. Muž stál u pokladny a třídil do jednotlivých přihrádek mince i bankovky. Jeden přítel, který se u něho v krámě stával, si všiml, že má zvláštní přihrádku na falešné nebo neplatné peníze. Přesto je ale od zákazníka vzal, poděkoval a nic nenamítal.

„Co tím sleduješ?“ divil se přítel. „Bereš si falešné mince a ani nemrkneš!“

Obchodník se smutně usmál. „Víš, když se mi to stane, pomyslí si: Já jsem také taková bezcenná mince, a přesto mě Bůh přijímá bez řeči.“

Ježíš říká: „Poslední budou prvními...“

RŮŽOVÝ KAPESNÍK

Jeden mladík se zhroutil na lavičku v parku a složil hlavu do dlaní. Všechno zoufalství posledních dnů mu téměř zabráňovalo dýchat. Měl vztek a chtělo se mu brečet. Na lavičku si k němu přisedla půvabná dívka. „Proč jsi tak smutný?“ zeptala se ho zničehonic.

„Můj život stojí za starou bačkoru,“ zabručel mladík. „Všechno jako by se proti mně spiklo, nemám ani ždibec štěstí. Nikdy. Už nemůžu dál.“

„Hmm,“ vzdychla dívka, „kde máš růžový kapesník? Ukaž mi ho. Chtěla bych se na něj mrknout.“

„Co to je růžový kapesník?“ zeptal se mladík. „Já mám jen černý.“ Mlčky jí ho ukázal. Dívka se úplně otrásla: „Je plný nočních můr, hlubokého zármutku a strašlivých zážitků!“

„Je to tak, jak jsem ti říkal. Co s tím nadělám! Život nezměním.“

„Tak si vezmi tenhle,“ řekla dívka a podala mu růžový kapesník. „Podívej se dovnitř!“ Mladík jej váhavě rozbalil a viděl, že je plný radostných vzpomínek a milých okamžiků.

„A kde ty máš svůj černý kapesník?“ zeptal se mladík zvědavě.

„Každý den ho vyhazuji do smetí a pouštím ho z hlavy,“ odpověděla dívka. „Všechny nejkrásnější chvíle svého života ukládám do růžového kapesníku, a když cítím, že přichází nějaký smutek nebo zoufalství, rozbalím kapesník a řeknu si: Tohle je můj skutečný život!“

Mladík ani nestačil odpovědět. Dívka ho letmo políbila na tvář a zmizela. Na jejím místě ležel na lavičce růžový kapesník s nápisem „Pro tebe“.

Rozložil ho a viděl, že je prázdný, kromě malého něžného polibku, který mu dívka dala na lavičce. Při té myšlence se usmál a cítil, jak se mu rozechřívá srdce a jak dostává chuť začít znovu.

*Znám lodky, co nevyplovají z přístavu,
ve strachu, že by je mořské proudy hnaly příliš prudce.
Znám lodě, co zreziví v docích,
protože se nikdy neodvážily napnout plachty.
Znám lodě, co zapomněly vyplout,
mají strach z moře, hrozí se stárnutí
a vlny je nikdy neodnesly jinam,
jejich cesta skončila ještě dříve, než začala.
Znám lodě, které se vracejí do přístavu celé rozlámané,
ale odvážnější a silnější.
Znám lodě přetékané sluncem,
protože prožily úžasné roky.
Znám lodě, které se vždy vracejí z plavby
až do posledního dne
a jsou připraveny roztáhnout svá obří křídla,
protože mají srdce velké jako oceán. (Jacques Brel)*

ZAMILOVANÝ MRAVENEK

Král Šalomoun jednou bloumal pouští, když tu jeho pozornost upoutalo mraveniště. Všichni mravenci honem pospíchali do posvátných králových stop. Jeden jediný si jeho přítomnosti ani v nejmenším nevšímal. Nerušeně pokračoval v práci s neměnnou horlivostí a ani na okamžik se nezastavil. Pracoval u paty jedné písečné duny, král se k němu sklonil a zeptal se ho: „Co děláš, mravenečku?“

Mravenec se nedal ani na okamžik vyrušit od práce a odpověděl: „Vidíš přece, králi králů, zrnko po zrnku stěhuji tuto dunu.“

„Ušlechtilý mravenečku,“ řekl mu Šalomoun, „není ta práce nad tvoje síly? Ta duna je tak vysoká, že ani nedohlédneš na její vrchol. Ani s Metuzalémovou dlouhověkostí a Jobovou trpělivostí tuto dunu nepřestěhuješ.“

„Mocný králi,“ odpověděl mravenec, „dělám to pro lásku ke své milované. Tahle duna mě od ní dělí. Nic a nikdo mi nezabrání, abych ji překonal. A jestli tohle dílo vyčerpá všechnu moji sílu, alespoň zemřu v tajemném a šťastném šílenství naděje.“

Tak promluvil zamilovaný mravenec.

A tak král Šalomoun na své stezce v poušti poznal, jak silná a odvážná může být láska.

*„Polož si mne na srdce jako pečeť,
jako pečeť na své rámě.
Vždyť silná jako smrt je láska,
neúprosná jako hrob žárlivost lásky.
Žár její – žár ohně,
plamen Hospodinův.
Lásku neuhasí ani velké vody
a řeky ji nezaplaví. (Píseň písní)*

RYBNÍČEK A HVĚZDA

Býlo jednou jedno horské jezírko, malé a modrozelené. Připomínalo drahokam zasazený do malé zelené misky. Jeho břehy porostlé zeleným mechem byly posety růžovými a žlutými květy. Vysoký skalní štít vrhal svůj chladný stín na hladinu jezírka, sotva zčeřeného lehounkým dechem vánku. Každý den sem chodila pít srnčí rodinka. Nořili tlamy do vody zlehka, že ji ani nezvířili.

Malí tvorečci se radovali z toho kousku nebe spadlého na zem, jenž proměňoval zapadlý kousek světa v malý ráj.

Nejočekávanější chvílí u jezírka byl soumrak. Jakmile slunce zapadlo a nebe potemnělo, za horským štítem vykoukla hvězda a odrážela se v jezeře.

„Ahoj,“ zašeptala svým chvějivým světlem.

„Rádo tě vidím!“ zavlnilo se jezírko.

„Já také!“ odpovídala hvězda.

Vždyť se znali celá staletí.

„Jak to jde nahoře?“ ptalo se jezírko.

„Hvězdy v Malém voze už se zase pohádaly a teď spolu nemluví. Saturn se čím dál víc vytahuje, že prý má prstence podle poslední módy.“

„Jako obvykle,“ povzdechlo si jezírko.

„Jako obvykle,“ přitakala hvězda.

„Jsme tak jiní a bydlíme od sebe tak daleko. Ale naše srdce jsou si tak blízká,“ uzavřelo jezírko. Chvíli klábosili, chvíli mlčeli. A v hlubokém tichu noci k sobě promlouvala jejich srdce.

Ale jednoho dne s velkým vřeštěním a kejháním přilétlo na břeh jezírka hejno tlustých namyšlených kachen cestou na jih.

Pronikavé „kvá, kvá!“ a jejich silné zobáky zahnały ticho a mír nebeského zrcadla.

Kachny byly praktická stvoření, nijak je nezajímalo šeptání větru nebo odlesky na průzračné vodě. Po desítkách se vrhaly do vody a zobáky začaly rozorávat dno ve snaze najít něco k snědku. „Žrát a tloustnout“ – to bylo jejich heslo. Čvachtaly, kalily vodu, lomozily.

Peří a cucky lítaly na všechny strany. Jemňoučký prach uložený na dně jezírka se rozvířil a zakalil vodu. Větvičky, listy a řasy, které čistily a zadržovaly vodu, byly pryč.

Když se večer mezi kopce vrátilo ticho, hledala hvězda marně svého přítele, v němž se na zemi odrážela. Jezírko bylo jen louží páchnoucího bahna bez života. Jezírko bylo mrtvé.

Vítr odnesl zprávu mrakům a mraky hvězdám, Měsíci a Slunci. Srnčí rodinka se smutně vydala k horám. Jen svišť v noci viděl, jak z nebe padají slzy světla.

Existuje láska, která bere, a tou je nečistota. Ale existuje láska, která dává nebo hledí, a to je čistota. Čistá láska je opakem lásky vlastnické. Čistota je láska bez hltavosti, bez touhy mít. Je to dokonalá průzračnost. Čistota je nejkouzelnější vlastností člověka.

PROSTÁ SLOVA

Srdce, hlava a jazyk se jednoho krásného dne rozhodly, že už nebudou nikdy vyslovovat slova prostá, příliš obrazná nebo až moc srozumitelná.

Srdce prohlásilo: „Tahle prostá a něžná slova mě ničí, vypadám pak nemastné neslané a povrchní. Od nyníška budu odolné a tvrdé srdce.“

Mozek řekl: „Složité myšlenky, velké teorie, hluboké spekulace – to má váhu! Prostá slova jsou jen ztráta času.“

Jazyk oznámil: „Chci se specializovat na složité technické výrazy, cizí slova a komplikované promluvy. Když mluvím prostými slovy, nikdo mne nebere vážně!“

A tak začalo srdce předávat jazyku jen chladná a pokřivená slova, mozek začal produkovat jen spekulativní, teoretické a abstraktní myšlenky a jazyk vedl náročné a rafinované rozpravy.

Z úst už nevyšlo jediné prosté a milé slovo.

Kvůli tomuto absurdnímu spiknutí byl najednou svět znuděnější, roztržitější, chladnější a nepozornější.

Ale někdo si ještě na milá prostá slova pamatoval.

Někteří lidé našli staré zapomenuté příběhy a vyprávěli je jejich slovy, plnými citu, tajemství, světla a zázraků. Mnohdy se jim ostatní posmívali a pohrdali jimi.

Ale od úst k ústům, od hlavy k hlavě, od srdce k srdci začala proudit lehounká radost, až vytvořila nečekané kruhy.

A svět se zase stal velmi příjemným místem.

Jsou slova lehká i slova zlá, slova, která poletují, i ta, která tíží jako obrovská závaží. Jsou slova, jež ubližují srdci, jiná ho zas zahřívají. Některá slova jsou k pláči, jiná k smíchu. Jsou slova, jež dávají život, přinášejí odvahu a důstojnost. Slovy se dá chybovat, ublížit i chybu odčinit. Jsou slova jako „miluji tě“, „odpuštění“, „společně“. Jsou také slova věčného života. Ale ta už neznáme...

PRAVIDLO

V každé rodině existují nepsaná pravidla a ani ta naše není výjimkou. Naším hlavním nepsaným pravidlem bylo: „Tatínek nemyje nádobí.“

Můj otec sekal trávu, čvachtal se ve špíně, když natekla do sklepa spodní voda, staral se o dost velkou zahradu, rozvážel nás po městě a vstával o hodinu dřív, aby nás dovedl do školy, a po škole tu byl jen pro nás. Neustále se pro nás obětoval a dělal téměř všechno, o co jsme ho požádali.

Přesto jsme věděli, že nesmíme čekat, že ho uvidíme dělat jedinou věc: mýt nádobí.

Tohle pravidlo jako by bylo vytesané do kamene.

Maminka a tatínek nás dál milovali a pomáhali nám, i když už jsme byli dospělí. Když jsem si koupila dům, můj otec se mi snažil tisícerými možnými způsoby pomáhat. Potřebovala jsem nové dveře? Žádný problém. Potřebovala jsem pomoci s izolací vodovodního potrubí, vymyslet šikovné poličky, něco vymalovat? Dělal všechno s chutí.

Velmi jsem si vážila jeho ochoty a vždycky jsem byla otci vděčná za jeho moudrost a pomoc. Učím se přijímat jeho pomoc proto, čím je: darem z lásky.

Jednou večer jsem ale dostala zvláštní dárek, který předčil všechna moje očekávání.

V posledních týdnech jsem byla doma velmi málo a všechnen volný čas jsem musela věnovat psaní článků. Tím pádem to u mě doma vypadalo, jako by tam řádilo tornádo. Především nechyběla obrovská hora špinavého nádobí. Slibovala jsem si, že ho co nejdříve umyji, ale nestíhala jsem.

Jednou jsem se vrátila po obzvláště únavném dni v práci, automaticky jsem doma zapnula počítač a šla si do kuchyně uvařit kafe, abych se dala dohromady. Tam však něco náhle upoutalo moji pozornost: odkapávač byl plný... plný nádherně umytého nádobí!

Napadlo mě, že je umyla moje maminka, tak jsem jí zavolala, abych jí poděkovala, protože to by byla opravdu anděl. „To jsem nebyla já,“ řekla mi, „to byl tatínek.“

Když jsem zavěsila, vhrkly mi slzy do očí. Pravidlo vytesané do mé mysli, „tatínek nemyje nádobí“, se před mýma očima rozsypalo na prach.

Možná se to někomu bude zdát málo. Ale pro mě to byl největší skutek lásky, co jsem v životě dostala.

„Můj otec se jmenoval Kole Bojaxhiu. Protože byl obchodník, byl pořád na cestách po Evropě. Když se vrátil domů, svolal k sobě všechny děti a vyprávěl, co viděl a zažil. Byl to přísný muž a byl na nás náročný. Ale byl také velmi velkorysý. Rozdával všem jídlo a peníze, aniž by na sebe upozorňoval nebo se chlubil. Vždycky říkal: „Musíte být ke všem velkorysí tak, jak byl velkorysý Bůh k nám: dal nám mnoho, mnoho, a proto číňte všem lidem dobro!“ Jednou mi řekl: „Dcero moje, nikdy si neber ani kousek chleba, když se o něj nepodělíš s ostatními.“ (Matka Tereza z Kalkaty)

„ZASMĚJ SE, TÁTO, JSI DOMA!“

Jeden tatínek byl velmi zaměstnaný v práci a neměl skoro vůbec čas na děti.

Přátelům vyprávěl: „Hryže mě svědomí. Říkám si: máš strašně málo času na děti.“ A tak si aspoň jednou týdně čas udělal.

„Vrátil jsem se domů dřív, abych se jim věnoval. A co se stalo?“

Odmlčel se. „Nejstrašlivější chaos! Řádili jak pominutí, dokud jsem se nerozčílil a nezařval na ně: A dost! Příští týden zůstanu v práci!“

Načež mi nejstarší Leonardo odpověděl: „Zaplať pánbů! Stejně je s tebou jen otrava!“

Tatínek zůstal jako opařený, nezmohl se na slovo. Později si o tom ale s dětmi promluvil. A prostřední Daniel mu otevřel oči: „Tatínku, když jsi tu s námi, hlavou jsi ještě v práci. Tváříš se strašně přísně, pomalu nás ani nevidíš a nikdy se nezasměješ. Pořád děláš šéfa!“

A když se otec zeptal, co by tedy měl změnit, Daniel mu hned odpověděl: „Směj se, tati. Aspoň někdy s náma blbni!“

A tak vytvořili společnou strategii.

Teď, když je s nimi, musí každý jako první věc říct vtip. To odlehčí atmosféru: „Společný smích uvolňuje napětí!“ a odráží se na celém rodinném životě.

Když je otec někdy ponořen do svých myšlenek, ještě zaujatý prací, některý ze synů mu řekne: „Zasměj se, tati, jsi doma!“